

bundovi seji v Gradu; c) o seji štaj. Zveze v Celju; d) o počitniškem tečaju v Mariboru. 5. Slučajnosti.

Na mnogobrojno snidenje!

Odbor.

Književnost in umetnost.

Antibarbarus. Spisal Dr. Jos. Tominašek. Ljubljana 1910. založil L. Schwentner. Cena K 1-20 v. Proti barbarščini v slov. jeziku se bori pisatelj v šestih člankih, ki so združeni pod omenjenim naslovom. In barbarščine je v slovenskem jeziku res od leta do leta več, saj nimamo nikakega merila in motrila več za pravilnost in lepoto našega jezika.

Naša knjižica določuje najprej v uvodnem članku splošna načela, ki lahko služijo za podlago vsake presoje jezikovnih prikazni: potem so v posameznih odstavkih obdelana razna prečeta vprašanja — opozarjamo na aktualni članek o pisavi krajinskih in drugih lastnih imen! — kjer je treba, so podana ostro zažrtana pravila, ki so povsem nova, posneta iz duha in razvoja našega jezika.

Razprava so opte na bogati snovi, a so pisane lahkotno in često naravnost zabavno. — Dodejano kazalo olajšuje porabo.

Zbirka cerkvenih pesmi za mešani zbor z enim samospevom. Uglasbil, oziroma harmoniziral Janko Leban, ljudski učitelj. — Ta zbirka obsega 10 mešanih zborov in en samospjev, ki so vsi pisani v lahkem slogu in so torej tudi lahko izvedljivi. Zadnji zbor — Božična — je ena najlepših slovenskih cerkvenih narodnih pesmi, ki mora biti jako stara. Pokojni Danilo Fajgelj jo je še kot otrok čul peti v Idriji. Razširjena je tudi po Goriškem Krasu. Skladatelj Janko Leban jo je zapisal kot mlad učitelj v Avbru.

Zvonček objavlja v svoji 11. letošnji številki to-le raznovrstno vsebino:

1. Slutnja. Fran Žgur. Pesem. — 2. Milica v spomin. Fr. Ovetko. Povest. — 3. Karlček. E. Gangl. Pesem. — 4. Ne boj se! E. Gangl. Pesem. — 5. Zakaj se mamica ni vrnila? Jos. Vandot. Povest s podobo. — 6. Slika. Fran Žgur. Pesem. 7. Sestanek. Ivo Trošt. Povest s podobo. — 8. Justinkino „srce“. F. Palnák. Povest. — 9. Fantje od fare. Engelbert Gangl. Pripovedke s podobo. — 10. Pouk in zabava. Prav vesel iz šole grem. Uglasbena pesem. — Številčna naloga. — Rešitev besedne naloge v deseti številki. — Kristus in Sv. Peter kot mlatiča. — Kotiček gospoda Doropoljskega.

Srednješolski vestnik.

* **Slovenski ravnatelj na goriški državni gimnaziji.** Goriški Slovenci so slednjič dobili na državni gimnaziji za ravnatelja svojega človeka v osebi dr. Tominaška. Nič ni bolj naravnega nego to, da načeljuje zavodu, kjer je večina dijakov slovenske narodnosti. mož, ki razume jezik te večine. Imenovanje Slovenca pa je še posebno opravičeno iz razloga, da so bili doslej ravnatelji sami Nemci, le zadnji, Simzig, je bil — Italijan! Nemci in Italijani bodo seveda zopet vpili o slavizaciji v Primorju. Če pa bi morda vlada smatrala to imenovanje za nekako kompenzacijo radi Elsnerevega imenovanja v Ljubljani, se kruto moti.

Predpisi za zrelostno skušnjo realnih gimnazij in na reformnih realnih gimnazijah. Naučni minister grof Stürckh je izdal predpise o zrelostnih izkušnjah za realne gimnazije in za reformne realne gimnazije. Predpisi so slični predpisom za gimnazije in deloma tudi za realke. Pismena izkušnja obsega nalogo v učnem jeziku, prestavo iz latinščine v učni jezik in lahko, prosto nalogo iz drugega na zavodu obligatnega živega jezika (francosko angleško itd.). Glede na ustno zrelostno izkušnjo se drže predpisi sistema, ki je običajen po ostalih srednjih šolah. Kandidati morajo napraviti ustno izkušnjo v latinščini, v drugem jeziku, zgodovini in zemljepisju in v matematiki. Latinščina se izpraša pri vseh kandidatih, izkušnja v drugem jeziku je odvisna od pismene naloge, v obeh jezikih, ki sta obligatna razen latinščine, se preizkusi kandidat zgolj, če je dobil v obeh jezikovnih nalogah nezadostno. Izkušnja o zgodovini in zemljepisju je omejena na avstrijsko domačo vedo. Eksterni kandidati morajo napraviti zrelostno izkušnjo iz vseh treh obligatnih jezikov in iz vseh drugih šolskih predmetov razen telovadbe. Eksternisti, ki niso dobili ugodne klasifikacije v latinščini in matematiki, morajo napraviti pred zrelostno izkušnjo pismen prevod iz učnega jezika v latinščino in eno matematično nalogo, kakršne so navadne v VIII. šoli. Tudi iz ostalih predmetov morajo napraviti eksternisti predizkušnje, če nimajo ugodnih izpričeval. Po realnih gimnazijah morajo napraviti tisti kandidati, ki niso imeli v IV. šoli v risanju vsaj zadostno, še predizkušnjo v risanju. V reformnih gimnazijah pa morajo napraviti eksterni kandidati izkušnjo v geometričnem risanju, če niso imeli v IV. razredu v tem predmetu vsaj zadostno. Predpisi se takoj uveljavijo.

* **Streljanje na gimnaziji.** Na goriški gimnaziji fakultativno uvedejo v 7. in 8. razred streljanje. Poučevali bodo častniki, nadzorstvo nad dijaki pa bodo imeli profesorji.

Politiški pregled.

* **Trgovinski minister o draginji.** Trgovinski minister Weißkirchner je govoril na občnem zboru avstrijskih industrijcev o najvažnejših nalogah bodočnosti. Z ozirom na draginjo je izjavil: „Kadar govorimo o draginji, vedno in vedno govorimo le o mesu. Opozoriti hočem še na neko drugo okolščino, namreč da se mora napraviti red tudi z ozirom na vprašanje stanovanj. Vse občine so dolžne, iskati nova pota v sedanjih stanovanjski politiki, ker požre stanovanje tretjino dohodkov in se morajo zato ljudje boriti z bedo. Naša mesta morajo zasledovati primerno zemeljsko in stanovanjsko politiko.“ — To je res, ampak to so samo besede!

* **Ovacije jugoslovanskih visokošolcev v Pragi profesorju Masaryku.** V nedeljo opoldne se je zbralo pred stanovanjem prof. Masaryka okolo 300 jugoslovanskih dijakov, ki študirajo v Pragi, ter so mu privedli presrečne ovacije. Posebna deputacija je sporočila, ker prof. Masaryka samega ni bilo doma, njegovi soprogji od dijaštva sklenjeno zahvalo za njegov možati nastop v prilogi Jugoslovancem. Nato so dijaki demonstrirali pred namestništvom ter tam vpili: „Dol z Aehrenthalom, dol z Forgachom, dol z Azevom!“ Potem so se demonstranti med prepevanjem jugoslovanskih pesmi razšli.

* **Bosanski proračun.** Deželnemu zboru za Bosno in Hercegovino je bil predložen proračun za leto 1911. Potrebščine znašajo K 79.482.429, pokritja je 79.493.675, torej ostaja prebitok K 11.246.

* **Nacionalno darilo nemškemu cesarju.** Za proslavo 25 letnega jubileja vladanja, ki bo dne 15. junija 1913., namerava nemško ljudstvo podariti nemškemu cesarju ladjo-jahto za njegove privatne izlete. Stroške pokrijejo z radodarnimi doneski.

* **Marxov „Das Kapital“ v češkem jeziku.** V kratkem izide v češčini glavno Marxovo delo „Das Kapital“, v katerem je Marx, ustanovitelj socialne demokracije, razvil svoje narodno-gospodarske nauke, ki so v svojem bistvu še danes podlaga socialni demokraciji.

* **Papež in časopisi.** Papež je prepovedal brati časopise v semeniških. Ogrski škofi so hoteli, da bi papež preklical to prepoved. Ravnokar izšla novembrska številka oficialnih papeških aktov objavlja odgovor konsistorialne kongregacije ogrskim škofom. Semeniščniki ne smejo brati političkih časopisov, socialnih in znanstvenih listov. Gotove koristne članke jim lahko prebere profesor sam.

* **Davek na samce.** Finančni odsek v ruski dumi je sklenil, da bodo plačevali samci dvakrat večji dohodninski davek kakor pa poročeni možje.

Kranjske vesti.

—r— **Kako se neki lepopisje goji po krščanskih načelih?** Jeglič je omenil Slomškarjem, da naj se zbirajo k delu za naša krščanska načela. Pri tem zborovanju je predaval Mihelič o razvoju lepopisja. Je li to ono delo za krščanska načela? — Imajo pač besedo krščanski vedno na jeziku, a le na jeziku!

—r— **Sam priznavajo, da so koristolovi!** V „Slovencu“ (št. 250.) čitamo v vabilu in poročilu podružnice Slom. Zv. za Ljubljano in okolico sledeče: „Vabimo k njim vse Slomškarje, tudi tiste, ki poznajo našo Slomškovo Zvezo, le ob gotovih prilikah! — Tako čitamo v poročilu, ki ga je pisal — Slomškar. To je dovolj jasno in odkrito javno priznanje. — To je pečat, ki vas spremlja od vsega pričetka in vas bo spremljal do vaše propasti. — Čestitamo pa tudi brihtnosti Slomškarjev ki znajo pisati take izjave in ki so sedaj — imamo dovolj tajnih priznanj! javno pričeli oznanjati svojo — propast!

—r— **Sam priznavajo!** Janko Nep. Jeglič, predsednik „Slom. zveze“ za Ljubljano,

je ob priliki zadnjega zborovanja nagovoril svoje podložne Slomškarje, s sledečimi besedami: „Zberimo se ob vsaki priliki v takem ali pa še večjem številu k delu za naša krščanska načela, da tako dokažemo vsem da ne zaslužimo krivičnega preziranja, ampak upoštevanja.“ — Kdo neki prezira? Ha-ha! Gospoda, s svojo brezstidnostjo v dejanjih ste se diskreditirali! Ste pač v blatu do grla, tako da vas niti lastni pristaši ne upoštevajo, ampak se vas v mnogih konkretnih slučajih — sramujejo. — No pa rodilo se vam je že spoznanje, da vas prezirajo. Pa recite, da smo tudi tega mi krivi, pa bo dobro!

—r— **C. kr. kmetijska družba v Ljubljani.** Kakor smo že poročali, so se vršile odborne volitve pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani. Do sedaj so bili v odboru povečini naprednjaki. Sedaj so pa klerikalci z bog svoje organizacije, ki tiči v tem, da je priglasil vsak kaplan vse svoje brunne ovčice na volišče, zmagali klerikalci. V odboru so sedaj štirje duhovniki, 1 nemški baron in komaj ostali trije razumejo kaj o kmetijskih stvareh.

Splošni vestnik.

Učiteljska tiskarna je že v lastnem posloplju. Tovarišem in tovarišicam priporočamo lastno podjetje in vsakogar vabimo, da si ogleda to našo prvo stavbo v Ljubljani, kadargatod mimoprivedepot.

Se je čas! Letošnje publikacije Slovenske Šolske Matice se tiskajo. „Letopis“ z imenikom vseh udov se bo tiskal nazadnje. Kdor želi postati ud za leto 1910, naj pošlje udnino (4 K) kar naravnost na naslov Slovenske Šolske Matice v Ljubljani. V imeniku pogrešamo mnogo učiteljev in učiteljic, ki se čudimo od njih, da niso še udje tega našega koristnega društva. Torej: malo več stanovske zavesti, pa manj brezbrčnosti in mlačnosti. **Se je čas!**

Izpričevala za ponavljalno šolo je založila „Učiteljska tiskarna“. Priporočamo jih slavnim šolskim vodstvom.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 2182. Kranjsko. 1-1

V litijskem okraju se razpisuje s tem na petrazredni ljudski šoli v Zagorju ob Savi učiteljska služba v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 15. decembra 1910.

Prošilci, ki v kranjski učiteljski službi še niso stalno nameščeni, morajo s državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da so telesno popolnoma sposobni za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiiji, dne 15. novembra 1910.

Št. 849 Štajersko. 1-1

Na trirazredni ljudski šoli v St. Florijanu nad Doličem se stalno namesti služba učitelja, ozirom učiteljice po III. krajnem razredu.

Pravilno opremljene prošnje je vpsolati krajnemu šolskemu svetu v St. Florijanu nad Doličem, pošta Mislinja, do 31. decembra 1910.

Dokazati se mora znanje obeh deželnih jezikov. Okrajni šolski svet v Konjicah, dne 18. novembra 1910.

Slovensko Abecedo

za ženska ročna dela priporoča

Milena Kiferle

učiteljica žen. roč. del v Medvodah, sedaj v Ljubljani, Dolenjska cesta 21.

alo.

Haiman.

Zagreb.

Kralj. hrv.-slav.-dal. dežel.-vlad. ukaz 31. jul. 1900; št. 3767.

Cenjenim gospodinjam

priporočamo najtopleje

pravi: **Franckov:** pridatek k kavi

kot najboljši kavni surogat,

izdelovan iz tozemskih surovin

v domači tovarni

Henr. Francka sinov

v Zagrebu.

Varstvena znamka.

po obedu,

Drži želodec v redu.

Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost

liter K 2-40

Kabinetna kakovost

. . 4-80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Našim rodbinam

priporočamo 52-28

Kolinsko cikorijo

IDA ŠKOF-WANEK

16-16 Pod Trančo.

Klobuki za dame in deklice vseh vrst (originalni dunajski in pariški modeli).

Velika zaloga vencev in trakov.

:: Žalni klobuki vedno v zalogi. ::

:: Popravila se točno in okusno izvršujejo. ::

Modistinja

Minka Horvat

priporoča ravno došlo veliko izbiro športnih kap, klobukov, praznih oblik in vse potrebščine za modistino — 44-38 stinje po najnižji ceni.

Sv. Jakoba trg. Bahovčeva hiša.

Ne zabite

„Učiteljskega konvikta!“